

ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE

Služba za javno zdravstvo

*Institute of Public Health Osijek-Baranja County
Department of Public Health*

31000 Osijek, Drinska 8, Croatia; telefon +38531 225 700, telefax +38531 206 870; e-mail: zzjz-os@os.htnet.hr

**PORODI U RODILIŠTIMA
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI**

***CHILDBIRTHS IN HEALTHCARE INSTITUTIONS
IN OSIJEK-BARANJA COUNTY IN 2019***

Autor:

**Nikola Kraljik, dr. med.
specijalist javnog zdravstva**

**Grafička priprema:
Željko Vajak, prof.**

www.zzjosijek.hr

Osijek, travanj 2020. godine

UVOD

Biološki opstanak i društveno-ekonomski prosperitet neke zajednice u prvome redu ovisi o broju rođenih, a na što značajno utječu organiziranost zdravstvenog sustava, gospodarska razvijenost i mjere populacijske politike u zemlji. Trudnoća je jedno od najznačajnijih i najzahtjevnijih razdoblja u životu žene i njene obitelji, a kroz svoje socijalne implikacije bitna je za društvo u cjelini. Organiziranu skrb za majke i djecu, kao posebno osjetljive skupine stanovništva, nalazimo danas kao jednu od temeljnih mjera socijalne i zdravstvene politike većine zemalja suvremenog svijeta.

U skladu s tim i Hrvatska se obvezala osigurati posebne mjere zaštite za majke i djecu, a u okviru svog zakonodavstva i prihvaćanjem međunarodnih sporazuma poput Konvencije o pravima djeteta i Milenijskih razvojnih ciljeva. Konvencija naglašava značaj pružanja zdravstvene skrbi svakom djetetu, na način i u uvjetima koje država članica UN-a najbolje može osigurati. Naglašeno je kako će se države potpisnice zalagati za smanjenje smrtnosti novorođenčadi i druge djece. Pružati zdravstvenu pomoć svakom djetetu, boriti se protiv bolesti i neishranjenosti, osigurati prenatalnu i postnatalnu skrb, kao jednu od osnovnih mjera sigurnog majčinstva te razvijati preventivnu zdravstvenu skrb i savjetovaništva za roditelje i planiranje obitelji. Milenijski razvojni ciljevi usmjereni prema zaštiti zdravlja majki i djece globalno ističu važnost smanjenja smrtnosti majki u trudnoći, porodu ili babinjama te smrtnosti djece u prvim danima života i kroz dojenačko razdoblje.

Od pokazatelja uspješnosti zaštite zdravlja majki i djece najčešće se upotrebljava perinatalna smrtnost i maternalna smrtnost, a zdravstvene zaštite djece dojenačka smrtnost.

Maternalna smrtnost u Hrvatskoj tako i u Osječko-baranjskoj županiji, godinama je niska i svodi se na sporadične slučajeve, kao u većini zapadnoeuropskih i posttranzicijskih zemalja. Pri tome je znakovito kako jednu šestinu ili 15,4% svih maternalnih smrti u razdoblju od 1997.-2016. godine u Hrvatskoj čine slučajevi u Osječko-baranjskoj županiji. U rodilištima u Osječko-baranjskoj županiji 2019. godine kao ni u Hrvatskoj nije umrla niti jedna žena od komplikacija u trudnoći, porođaju ili babinjama (MKB-10:O00-O99). Smanjenju smrtnosti djece u fetalnom i ranom neonatalnom razdoblju uz povoljne socijalno-gospodarske prilike i prosvjećenost stanovništva najviše doprinosi odgovarajuća antenatalna i partalna skrb.

Na temelju podataka o uzrocima smrti u perinatalnom i dojenačkom razdoblju nalazimo kako prevladavaju uzroci vezani uz komplikacije u trudnoći, prerani porod i posljedičnu nezrelost, te kako se određenim organizacijskim i tehnološkim poboljšanjima u neonatalnoj intenzivnoj njezi i terapiji može postići daljnje smanjenje smrtnosti.

Socijalno-medicinski čimbenici poput nižeg obrazovnog statusa, izvanbračnog rađanja, starije dobi i adolescentne dobi, velikog broja poroda značajno su povezani s nepovoljnim perinatalnim ishodom. Utjecaj ovih čimbenika moguće je kompenzirati zdravstvenim prosvjećivanjem i dobrom antenatalnom skrbi, ali je neophodno uključivanje uz zdravstveni i drugih sektora, u brizi za sigurno majčinstvo i dobrobit djece, a time i zdravlje naroda i njegov prosperitet u cjelini.

Autor

Nikola Kraljik, dr. med.

Specijalist javnog zdravstva

Pri korištenju podataka obavezno navesti izvor

- The users of this report are requested to quote the source of information

PORODI U RODILIŠTIMA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE U 2019. GODINI

Na području Županije u 2019. godini radila su dva rodilišta: Klinički bolnički centar Osijek i Opća županijska bolnica Našice.

U 2019. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije obavljeno je 2.274 poroda, odnosno 62 (2,65%) poroda manje u odnosu na 2018. godinu (2.336). Ukupno je rođeno 2.326 djece, od toga 2.315 živorođene djece, odnosno 60 (2,53%) živorođene djece manje u odnosu na 2018. godinu (2.375) i 11 mrtvorodenih, a od živorođenih je u prvih sedam dana života ukupno umrlo 7 novorođenčadi (tablica 1).

Od ukupnog broja poroda, 2.222 (97,71%) bilo je s jednim djetetom i 52 (2,29%) poroda s dvoje rođene djece (tablica 1).

Tablica 1.
BROJ PORODA PREMA ISHODU TRUDNOĆE U RODILIŠTIMA
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE U 2019. GODINI

Broj djece u porodu	Broj poroda		Broj rođene djece						Umrlo	
			UKUPNO		živorođenih		mrtvorodenih		novorođenčad 0-6 dana	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA										
jedno	2.222	97,71	2.222	95,5	2.213	99,6	9	0,4	7	0,32
dvoje	52	2,29	104	4,5	102	98,1	2	1,9		
troje										
UKUPNO	2.274	100,0	2.326	100,0	2.315	99,5	11	0,5	7	0,30
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK										
jedno	1.803	97,46	1.803	95,0	1.794	99,5	9	0,5	7	0,39
dvoje	47	2,54	94	5,0	92	97,9	2	2,1		
troje										
UKUPNO	1.850	100,0	1.897	100,0	1.886	99,4	11	0,6	7	0,37
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE										
jedno	419	98,82	419	97,7	419	100,0				
dvoje	5	1,18	10	2,3	10	100,0				
troje										
UKUPNO	424	100,0	429	100,0	429	100,0				

Izvor: temeljem individualnih prijava poroda prikupljenih u rodilištima OB Županije, 2019

Napomena: 2017. nastupila je promjena u izvještavanju u odnosu na prethodne godine i u načinu dostave podataka, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2019

RODILJE PREMA BROJU RANIJIH PORODA I POBAČAJA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

Od 2.274 roditelja u 2019. godini najviše je registriranih prvorođena 1.079 (47,4%), poroda drugih po redu bilo je 744 (32,7%), a žena s tri ili više ranijih poroda 142 (6,2%). (tablica 2)

U 2019. godini kod svih roditelja bio je poznat podatak o ranijim pobačajima, među kojima 1.889 ili 83,1% bez ranijeg pobačaja, 306 ili 13,5% s jednim pobačajem, 62 ili 2,7% s dva pobačaja i 17 ili 0,7% s tri i više ranijih pobačaja. (tablica 2)

Tablica 2.

RODILJE PREMA BROJU RANIJIH PORODA I POBAČAJA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

		UKUPNO	Broj dosadašnjih poroda i pobačaja							
			0	1	2	3	4	5	6	7 i više
UKUPNO OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA										
Dosadašnji porodi	broj	2.274	1.079	744	309	77	26	20	9	10
	%	100	47,4	32,7	13,6	3,4	1,1	0,9	0,4	0,4
Dosadašnji pobačaji	broj	2.274	1.889	306	62	16		1		
	%	100	83,1	13,5	2,7	0,7		0,04		
KLINIČKI BOLNIČKI CENTAR OSIJEK										
Dosadašnji porodi	broj	1.850	897	598	243	61	22	14	8	7
	%	100	48,5	32,3	13,1	3,3	1,2	0,8	0,4	0,4
Dosadašnji pobačaji	broj	1.850	1.539	251	46	13		1		
	%	100	83,2	13,6	2,5	0,7		0,05		
OPĆA ŽUPANIJSKA BOLNICA NAŠICE										
Dosadašnji porodi	broj	424	182	146	66	16	4	6	1	3
	%	100	42,9	34,4	15,6	3,8	0,9	1,4	0,2	0,7
Dosadašnji pobačaji	broj	424	350	55	16	3				
	%	100	82,5	13,0	3,8	0,7				

Izvor: temeljem individualnih prijava poroda prikupljenih u rodilištima OB Županije, 2019

Napomena: 2017. nastupila je promjena u izvještavanju u odnosu na prethodne godine i u načinu dostave podataka, Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav (NAJS) – HZJZ, 2019

PORODI U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI PREMA DOBI MAJKE

Prema dobi majke najučestaliji su porodi u dobi od 30-34 godina, slijede porodi u dobi 25-29 godine, potom u dobi 35-39 godine. Udio roditelja u adolescentnoj dobi iznosio 3,56%.

Prema dobi majke koje su prvi puta rađale najučestaliji su porodi u dobi od 25-29 godina, slijede porodi u dobi 30-34 godine, potom u dobi 20-24 godine. Udio roditelja u adolescentnoj dobi koje su prvi puta rađale u 2019. godini iznosio je 6,30%. (tablica 3a i tablica 3b)

U rodilištima Osječko-baranjske županije kao i u Hrvatskoj, već niz godina bilježi se sve manji broj poroda u mlađim dobnim skupinama i porast u starijim dobnim skupinama. Socijalno-ekonomske prilike kod mladih koji u sve kasnijoj dobi dobivaju mogućnost zapošljavanja kao i rješavanja stambenih pitanja te posljedično se sve kasnije odlučuju na stvaranje obitelji, tako da se sve manji broj žena odlučuje za rađanje u dobi koja je, prema biološkim i medicinskim kriterijima, optimalna za rađanje. U 2015. godini dolazi do promjene u dugogodišnjem rangu rađanja u odnosu na dob roditelja, a isti trend se nastavlja i u 2019. godini.

Tablica 3a.

RODILJE PREMA DOBI U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

Rodilište		Dob								ukupno
		≤15	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	≥45	
OŽB Našice	broj	1	26	104	136	103	46	7	1	424
	%	0,24	6,13	24,53	32,08	24,29	10,85	1,65	0,24	100,0
KBC Osijek	broj	1	53	237	517	640	333	64	5	1.850
	%	0,05	2,86	12,81	27,95	34,59	18,00	3,46	0,27	100,0
Ukupno	broj	2	79	341	653	743	379	71	6	2.274
	%	0,09	3,47	15,00	28,72	32,67	16,67	3,12	0,26	100

Tablica 3b.

PRVOROTKE PREMA DOBI U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

Rodilište		Dob								ukupno
		≤15	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	≥45	
OŽB Našice	broj	1	23	58	67	25	8			182
	%	0,55	12,64	31,87	36,81	13,74	4,40			100,0
KBC Osijek	broj	1	43	150	316	258	105	22	2	897
	%	0,11	4,79	16,72	35,23	28,76	11,71	2,45	0,22	100,0
Ukupno	broj	2	66	208	383	283	113	22	2	1.079
	%	0,19	6,12	19,28	35,50	26,23	10,47	2,04	0,19	100,0

PORODNA TEŽINA ŽIVOROĐENIH U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ-ŽUPANIJI U 2019.

Prema porodnoj, težini kao jednom od pokazatelja perinatalne skrbi ali i socijalno-gospodarskih prilika, Osječko-baranjska županija se ne razlikuje značajno od Hrvatske ili od zapadnoeuropskih ni većine post-tranzicijskih zemalja. Udio živorođenih porodne težine ≥ 2.500 grama iznosi u 2018. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije 92,2% (2.135).(tablica 4.), dok je udio u Hrvatskoj u 2018. iznosio 94,69%.

Najviše živorođenih je porodne težine 3.000 – 3.499 grama 836 36,1%, (u Hrvatskoj 2018. godine 13.560, odnosno 36,38%). Udio rođenih niske porodne težine (živorođeni porodne težine ispod 2.500 grama) u rodilištima Osječko-baranjske županije u 2019. godini iznosi 7,78 % (180 živorođenih) što je nešto više u odnosu na udio u Hrvatskoj koji je u 2018. iznosio 5,31% , a koji ne odstupa od dugogodišnjeg kretanja oko 5%.

Udio živorođene ženske djece porodne težine ≥ 2.500 grama iznosi u 2019. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije 92,3% (1.000), a najviše živorođenih je porodne težine 3.000 – 3.499 grama 430 39,7%. Udio rođenih niske porodne težine (živorođeni porodne težine ispod 2.500 grama iznosi 7,7% (83 živorođene ženske djece) (tablica 4a.).

Udio živorođene muške djece porodne težine ≥ 2.500 grama iznosi u 2019. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije 92,1% (1.135), a najviše živorođenih je porodne težine 3.000 – 3.499 grama 406 33,0%. Udio rođenih niske porodne težine (živorođeni porodne težine ispod 2.500 grama iznosi 7,9 % (97 živorođene muške djece) (tablica 4b.).

Tablica 4.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI-*ukupno*

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤ 15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g	1					1				
%	0,04					100,0				
500 - 999 g	22		1	1	2	14	2	2		
%	1,0		4,5	4,5	9,1	63,6	9,1	9,1		
1000 - 1499 g	23			7	7	5	3	1		
%	1,0			30,4	30,4	21,7	13,0	4,3		
1500 - 1999 g	35		1	5	10	11	8			
%	1,5		2,9	14,3	28,6	31,4	22,9			
2000 - 2499 g	99		1	17	22	31	24	4		
%	4,3		1,0	17,2	22,2	31,3	24,2	4,0		
2500 - 2999 g	375	2	21	66	88	114	70	11	3	
%	16,2	0,5	5,6	17,6	23,5	30,4	18,7	2,9	0,8	
3000 - 3499 g	836		31	126	266	262	130	21		
%	36,1		3,7	15,1	31,8	31,3	15,6	2,5		
3500 - 3999 g	696		21	94	200	252	104	22	3	
%	30,1		3,0	13,5	28,7	36,2	14,9	3,2	0,4	
4000 - 4499 g	198		3	25	60	63	38	9		
%	8,6		1,5	12,6	30,3	31,8	19,2	4,5		
4500 - 4999 g	23			1	5	11	6			
%	1,0			4,3	21,7	47,8	26,1			
5000 g i više	7			1	1	1	4			
%	0,3			14,3	14,3	14,3	57,1			
Nepoznato										
%										
UKUPNO	2.315	2	79	343	661	765	389	70	6	
%	100,0	0,1	3,4	14,8	28,6	33,0	16,8	3,0	0,3	

Tablica 4a.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI-*spol ženski*

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %	0 0,00									
500 - 999 g %	8 0,7		1 12,5			5 62,5	1 12,5	1 12,5		
1000 - 1499 g %	10 0,9			3 30,0	3 30,0	2 20,0	1 10,0	1 10,0		
1500 - 1999 g %	16 1,5			2 12,5	5 31,3	6 37,5	3 18,8			
2000 - 2499 g %	49 4,5			7 14,3	14 28,6	15 30,6	11 22,4	2 4,1		
2500 - 2999 g %	203 18,7	2 1,0	11 5,4	40 19,7	45 22,2	63 31,0	35 17,2	5 2,5	2 1,0	
3000 - 3499 g %	430 39,7		20 4,7	68 15,8	142 33,0	120 27,9	69 16,0	11 2,6		
3500 - 3999 g %	294 27,1		8 2,7	29 9,9	91 31,0	112 38,1	44 15,0	9 3,1	1 0,3	
4000 - 4499 g %	63 5,8			4 6,3	22 34,9	21 33,3	11 17,5	5 7,9		
4500 - 4999 g %	9 0,8				4 44,4	4 44,4	1 11,1			
5000 g i više %	1 0,1			1 100,0						
Nepoznato %										
UKUPNO %	1.083 100,0	2 0,2	40 3,7	154 14,2	326 30,1	348 32,1	176 16,3	34 3,1	3 0,3	

Tablica 4b.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI-*spol muški*

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		do 15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g	1					1				
%	0,08					100,0				
500 - 999 g	14			1	2	9	1	1		
%	1,1			7,1	14,3	64,3	7,1	7,1		
1000 - 1499 g	13			4	4	3	2			
%	1,1			30,8	30,8	23,1	15,4			
1500 - 1999 g	19		1	3	5	5	5			
%	1,5		5,3	15,8	26,3	26,3	26,3			
2000 - 2499 g	50		1	10	8	16	13	2		
%	4,1		2,0	20,0	16,0	32,0	26,0	4,0		
2500 - 2999 g	172		10	26	43	51	35	6	1	
%	14,0		5,8	15,1	25,0	29,7	20,3	3,5	0,6	
3000 - 3499 g	406		11	58	124	142	61	10		
%	33,0		2,7	14,3	30,5	35,0	15,0	2,5		
3500 - 3999 g	402		13	65	109	140	60	13	2	
%	32,6		3,2	16,2	27,1	34,8	14,9	3,2	0,5	
4000 - 4499 g	135		3	21	38	42	27	4		
%	11,0		2,2	15,6	28,1	31,1	20,0	3,0		
4500 - 4999 g	14			1	1	7	5			
%	1,1			7,1	7,1	50,0	35,7			
5000 g i više	6				1	1	4			
%	0,5				16,7	16,7	66,7			
Nepoznato										
%										
UKUPNO	1.232	0	39	189	335	417	213	36	3	
%	100,0	0,0	3,2	15,3	27,2	33,8	17,3	2,9	0,2	

Tablica 5.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U KBC OSIJEK U 2019. GODINI
-ukupno

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %	1 0,05					1 100,0				
500 - 999 g %	22 1,2		1 4,5	1 4,5	2 9,1	14 63,6	2 9,1	2 9,1		
1000 - 1499 g %	23 1,2			7 30,4	7 30,4	5 21,7	3 13,0	1 4,3		
1500 - 1999 g %	35 1,9		1 2,9	5 14,3	10 28,6	11 31,4	8 22,9			
2000 - 2499 g %	88 4,7		1 1,1	12 13,6	19 21,6	28 31,8	24 27,3	4 4,5		
2500 - 2999 g %	306 16,2	1 0,3	18 5,9	45 14,7	71 23,2	95 31,0	63 20,6	10 3,3	3 1,0	
3000 - 3499 g %	671 35,6		22 3,3	89 13,3	203 30,3	224 33,4	114 17,0	19 2,8		
3500 - 3999 g %	551 29,2		9 1,6	60 10,9	161 29,2	213 38,7	87 15,8	19 3,4	2 0,4	
4000 - 4499 g %	162 8,6		1 0,6	17 10,5	48 29,6	56 34,6	32 19,8	8 4,9		
4500 - 4999 g %	21 1,1			1 4,8	3 14,3	11 52,4	6 28,6			
5000 g i više %	6 0,3			1 16,7		1 16,7	4 66,7			
Nepoznato %										
UKUPNO %	1.886 100,0	1 0,05	53 2,8	238 12,6	524 27,8	659 34,9	343 18,2	63 3,3	5 0,3	

Tablica 5a.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U KBC OSIJEK U 2019. GODINI
- spol ženski

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %	0 0,00									
500 - 999 g %	8 0,9		1 12,5			5 62,5	1 12,5	1 12,5		
1000 - 1499 g %	10 1,1			3 30,0	3 30,0	2 20,0	1 10,0	1 10,0		
1500 - 1999 g %	16 1,8			2 12,5	5 31,3	6 37,5	3 18,8			
2000 - 2499 g %	45 5,1			6 13,3	12 26,7	14 31,1	11 24,4	2 4,4		
2500 - 2999 g %	161 18,3	1 0,6	10 6,2	26 16,1	36 22,4	51 31,7	31 19,3	4 2,5	2 1,2	
3000 - 3499 g %	341 38,7		16 4,7	45 13,2	105 30,8	107 31,4	58 17,0	10 2,9		
3500 - 3999 g %	238 27,0		6 2,5	20 8,4	76 31,9	93 39,1	34 14,3	8 3,4	1 0,4	
4000 - 4499 g %	54 6,1			4 7,4	18 33,3	18 33,3	9 16,7	5 9,3		
4500 - 4999 g %	8 0,9				3 37,5	4 50,0	1 12,5			
5000 g i više %	1 0,1			1 100,0						
Nepoznato %										
UKUPNO %	882 100,0	1 0,11	33 3,7	107 12,1	258 29,3	300 34,0	149 16,9	31 3,5	3 0,3	

Tablica 5b.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U KBC OSIJEK U 2019. GODINI
- spol muški

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		do 15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g	1					1				
%	0,10					100,0				
500 - 999 g	14			1	2	9	1	1		
%	1,4			7,1	14,3	64,3	7,1	7,1		
1000 - 1499 g	13			4	4	3	2			
%	1,3			30,8	30,8	23,1	15,4			
1500 - 1999 g	19		1	3	5	5	5			
%	1,9		5,3	15,8	26,3	26,3	26,3			
2000 - 2499 g	43		1	6	7	14	13	2		
%	4,3		2,3	14,0	16,3	32,6	30,2	4,7		
2500 - 2999 g	145		8	19	35	44	32	6	1	
%	14,4		5,5	13,1	24,1	30,3	22,1	4,1	0,7	
3000 - 3499 g	330		6	44	98	117	56	9		
%	32,9		1,8	13,3	29,7	35,5	17,0	2,7		
3500 - 3999 g	313		3	40	85	120	53	11	1	
%	31,2		1,0	12,8	27,2	38,3	16,9	3,5	0,3	
4000 - 4499 g	108		1	13	30	38	23	3		
%	10,8		0,9	12,0	27,8	35,2	21,3	2,8		
4500 - 4999 g	13			1		7	5			
%	1,3			7,7		53,8	38,5			
5000 g i više	5					1	4			
%	0,5					20,0	80,0			
Nepoznato										
%										
UKUPNO	1.004	0	20	131	266	359	194	32	2	
%	100,0	0,00	2,0	13,0	26,5	35,8	19,3	3,2	0,2	

Tablica 6.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U OŽB NAŠICE U 2019. GODINI
-ukupno

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %										
500 - 999 g %										
1000 - 1499 g %										
1500 - 1999 g %										
2000 - 2499 g %	11 2,6			5 45,5	3 27,3	3 27,3				
2500 - 2999 g %	69 16,1	1 1,4	3 4,3	21 30,4	17 24,6	19 27,5	7 10,1	1 1,4		
3000 - 3499 g %	165 38,5		9 5,5	37 22,4	63 38,2	38 23,0	16 9,7	2 1,2		
3500 - 3999 g %	145 33,8		12 8,3	34 23,4	39 26,9	39 26,9	17 11,7	3 2,1	1 0,7	
4000 - 4499 g %	36 8,4		2 5,6	8 22,2	12 33,3	7 19,4	6 16,7	1 2,8		
4500 - 4999 g %	2 0,5				2 100,0					
5000 g i više %	1 0,2				1 100,0					
Nepoznato %										
UKUPNO %	429 100,0	1 0,2	26 6,1	105 24,5	137 31,9	106 24,7	46 10,7	7 1,6	1 0,2	

Tablica 6a.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U OŽB NAŠICE U 2019. GODINI
- spol ženski

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		≤15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %										
500 - 999 g %										
1000 - 1499 g %										
1500 - 1999 g %										
2000 - 2499 g %	4 2,0			1 25,0	2 50,0	1 25,0				
2500 - 2999 g %	42 20,9	1 2,4	1 2,4	14 33,3	9 21,4	12 28,6	4 9,5	1 2,4		
3000 - 3499 g %	89 44,3		4 4,5	23 25,8	37 41,6	13 14,6	11 12,4	1 1,1		
3500 - 3999 g %	56 27,9		2 3,6	9 16,1	15 26,8	19 33,9	10 17,9	1 1,8		
4000 - 4499 g %	9 4,5				4 44,4	3 33,3	2 22,2			
4500 - 4999 g %	1 0,5				1 100,0					
5000 g i više %										
Nepoznato %										
UKUPNO %	201 100,0	1 0,5	7 3,5	47 23,4	68 33,8	48 23,9	27 13,4	3 1,5	0 0,0	

Tablica 6b.

ŽIVOROĐENA DJECA PREMA TEŽINI PRI ROĐENJU I DOBI MAJKE U OŽB NAŠICE U 2019. GODINI
-*spol muški*

Težina novorođenčeta	UKUPNO	Dob majke								
		do 15 g.	16-19 g.	20-24 g.	25-29 g.	30-34 g.	35-39 g.	40-44 g.	45-49 g.	50 i više
ispod 500 g %										
500 - 999 g %										
1000 - 1499 g %										
1500 - 1999 g %										
2000 - 2499 g %	7 3,1			4 57,1	1 14,3	2 28,6				
2500 - 2999 g %	27 11,8		2 7,4	7 25,9	8 29,6	7 25,9	3 11,1			
3000 - 3499 g %	76 33,3		5 6,6	14 18,4	26 34,2	25 32,9	5 6,6	1 1,3		
3500 - 3999 g %	89 39,0		10 11,2	25 28,1	24 27,0	20 22,5	7 7,9	2 2,2	1 1,1	
4000 - 4499 g %	27 11,8		2 7,4	8 29,6	8 29,6	4 14,8	4 14,8	1 3,7		
4500 - 4999 g %	1 0,4				1 100,0					
5000 g i više %	1 0,4				1 100,0					
Nepoznato %										
UKUPNO %	228 100,0		19 8,3	58 25,4	69 30,3	58 25,4	19 8,3	4 1,8	1 0,4	

Izvor: temeljem individualnih prijava poroda prikupljenih u rodilištima OB Županije, 2019.

POKAZATELJI ANTENATALNE SKRBI U RODILJA U RODILIŠTIMA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE 2019.

Na sam tijek i ishod trudnoće i poroda utječe niz čimbenika, od bioloških čimbenika do onih socijalne i gospodarske prirode, u velikoj mjeri kvalitetna antenatalna skrb, a koja podrazumijeva odgovarajući broj pregleda u trudnoći i vremena kada su obavljani, kao i njihova kvaliteta, mogu utjecati na tijek i ishod trudnoće. (slika 1-3)

U 2019. godini prema rodilišnim podacima, udio rodilja s 1-2 pregleda u trudnoći bio je 1,7% (38 rodilja), a s 3-5 pregleda u trudnoći 8,4% (192). U 2019 godini nije zabilježeno rodilja s nepoznatim brojem antenatalnih kontrola, a što je bio slučaj prethodnih godina.

Broj rodilja s optimalnom antenatalnom skrbi, odnosno standardnim brojem pregleda u trudnoći (prema preporuci struke i Programu mjera zdravstvene zaštite to je 9 i više pregleda) iznosio je 43% odnosno 979 rodilja, dok je udio rodilja sa 6-8 pregleda u trudnoći iznosio 48% odnosno 1064 rodilja. (slika1)

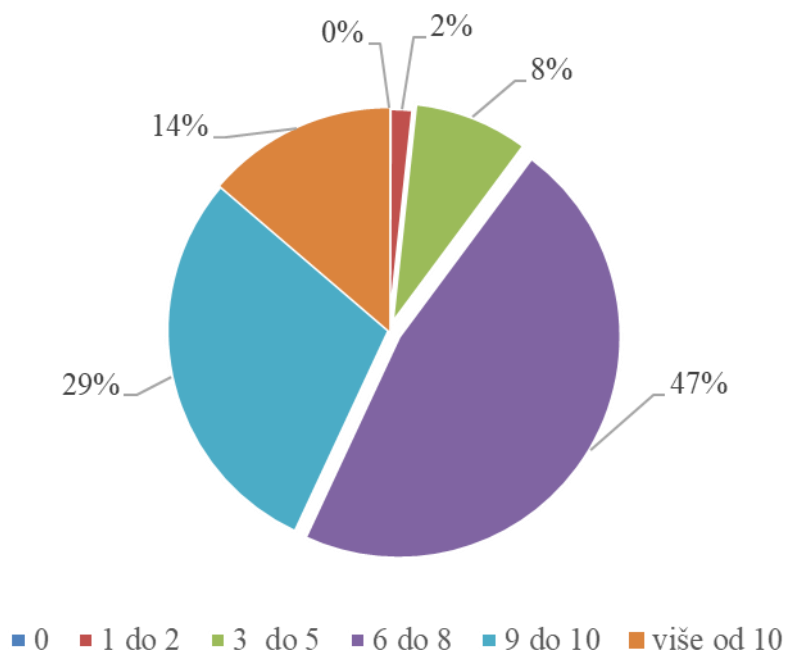
Vrijeme prvog pregleda u trudnoći kao pokazatelja kvalitete antenatalne skrbi, a sukladno Programu mjera zdravstvene zaštite, u dobro kontroliranim trudnoćama trebalo bi biti do 10. tjedna trudnoće.

Prvi pregled u ranoj trudnoći obavilo je 85,2% (1.937) rodilja, i to do 8. tjedna 37,1% (843), od 9.-12. tjedna 48,1% (1.094) rodilja.

Nakon 22. tjedna trudnoće prvi pregled obavilo je 2,3% (53) rodilja. U 2019. godini nije bilo rodilja kod kojih podatak o broju pregleda u trudnoći nije bio poznat, a što je bio slučaj prethodnih godina. (slika 2)

Slika 1.

RODILJE PREMA BROJU ANTENATALNIH PREGLEDA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

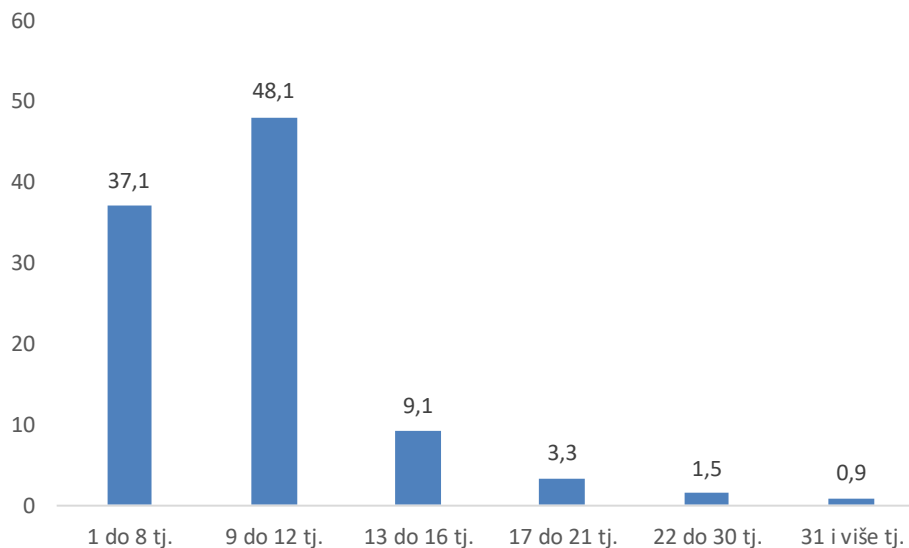

Tablica. Rodilje prema broju antenatalnih pregleda u Osječko-baranjskoj županiji u 2019 godini

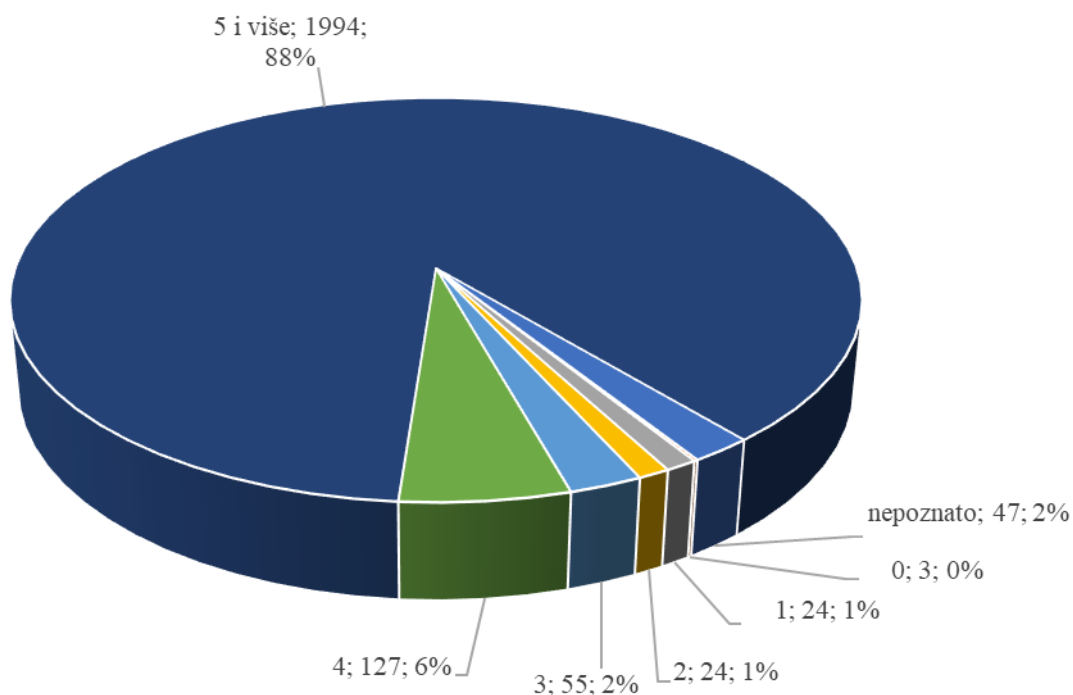
broj antenatalnih pregleda	broj	%
nepoznato	0	0,0
0	1	0,0
1 do 2	38	1,7
3 do 5	192	8,4
6 do 8	1064	46,8
9 do 10	667	29,3
više od 10	312	13,7
ukupno	2274	100

Slika 2.

RODILJE PO VREMENU PRVOG PREGLEDA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

Slika 3.
 RODILJE PREMA BROJU ULTRAZVUČNIH PREGLEDA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ
 ŽUPANIJI U 2019. GODINI

PORODI PO NAČINU ZAVRŠETKA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

U 2019. godini 561 porod dovršen je carskim rezom odnosno 24,67% poroda (603 carskih rezova u 2018. godini; 25,81% poroda). Među porodima bilo je i 3 dovršena vakuum ekstrakcijom kao i 4 poroda na zadak vaginalno. Spontanih je poroda bilo 1.706 odnosno činili su 75,02% svih poroda. (slika 4). U 524 rodilje (23,04%) porod je bio s epiziotomijom.

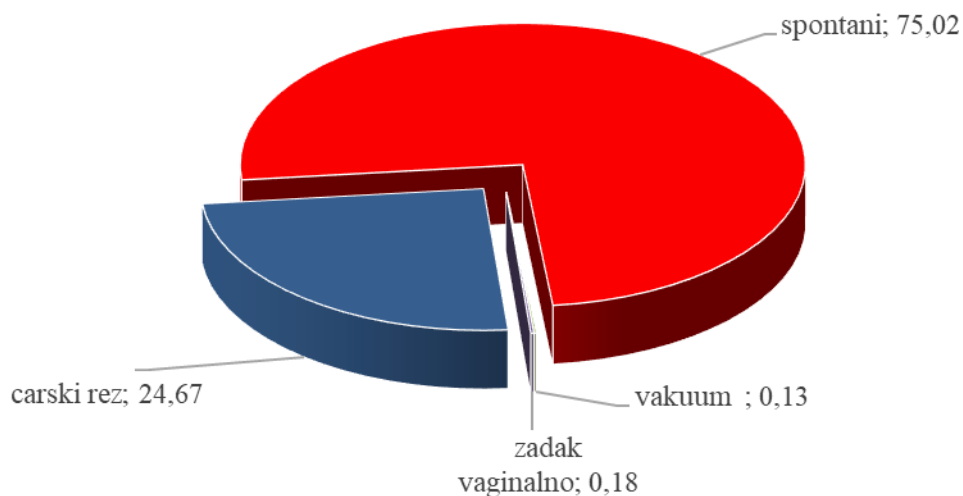
U nekoliko prethodnih godina zabilježen je trend porasta dovršenja poroda carskim rezom. U 2018. godini je iznosio 254/1000 živorođenih, (u 2017. godini je iznosio 274/1000 živorođenih, u 2016. godini je iznosio 286/1000 živorođenih, 2015. godini je iznosio 283/1000 živorođenih, 2014. godini je iznosio 264/1000 živorođenih, 2013. godini je iznosio 259/1000 živorođenih, 2012. godini je iznosio 245/1000 živorođenih, 2011. godini iznosio je 227/1000 živorođenih, 2010. godine je iznosio 225/1000 živorođenih, 2009. godine je iznosio 221/1000 živorođenih, 2008. godine 203/1000 živorođenih, 2007. godine je iznosio 216/1000 živorođenih, 2006. godine 198/1000 živorođenih i 2005. godine 178/1000 živorođenih); U 2019. godini je iznosio 242/1000 živorođenih, stopa izračunata na rodilišne podatke! (slika 5)

Trend operativnog dovršenja poroda u većini zemalja raste. Problem porasta broja carskih rezova povezuje se s tumačenjem prava pacijenata na slobodan izbor, odnosno utjecajem volje rodilje na odluku o načinu dovršenja poroda čak i onda kad operativan način dovršenja poroda nije stručno opravdan, ali i povećanim oprezom struke vezano uz sve češće tužbe za eventualnu stručnu grešku u trudnica s komplikacijama u trudnoći i/ili porodu i nepovoljnim perinatalnim ishodom.

Primjena carskog reza isključivo prema stručnim smjernicama i „vraćanje“ prirodnom spontanom porodu, ukoliko drugačiji postupak nije neophodan, ipak predstavlja pozitivan pomak nakon višegodišnjeg trenda porasta dovršenja poroda operativnim putem.

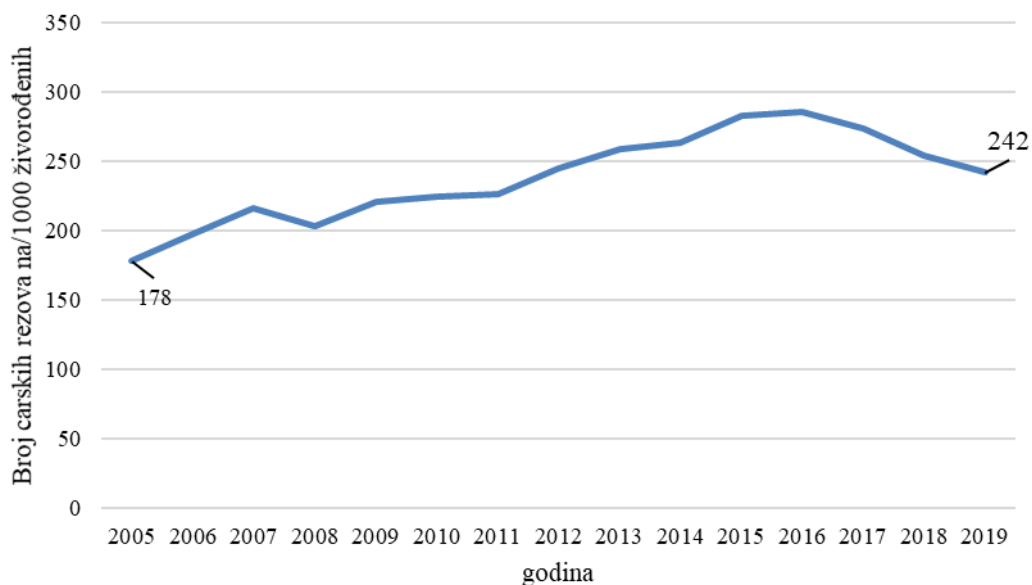
Slika 4.

PORODI PO NAČINU ZAVRŠETKA U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

Slika 5.

CARSKI REZOVİ KAO NAČIN DOVRŠENJA PORODA U RODILIŠTIMA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2005.-2019. GODINE (stopa na 1.000 živorođenih)

PERINATALNA SMRTNOST U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

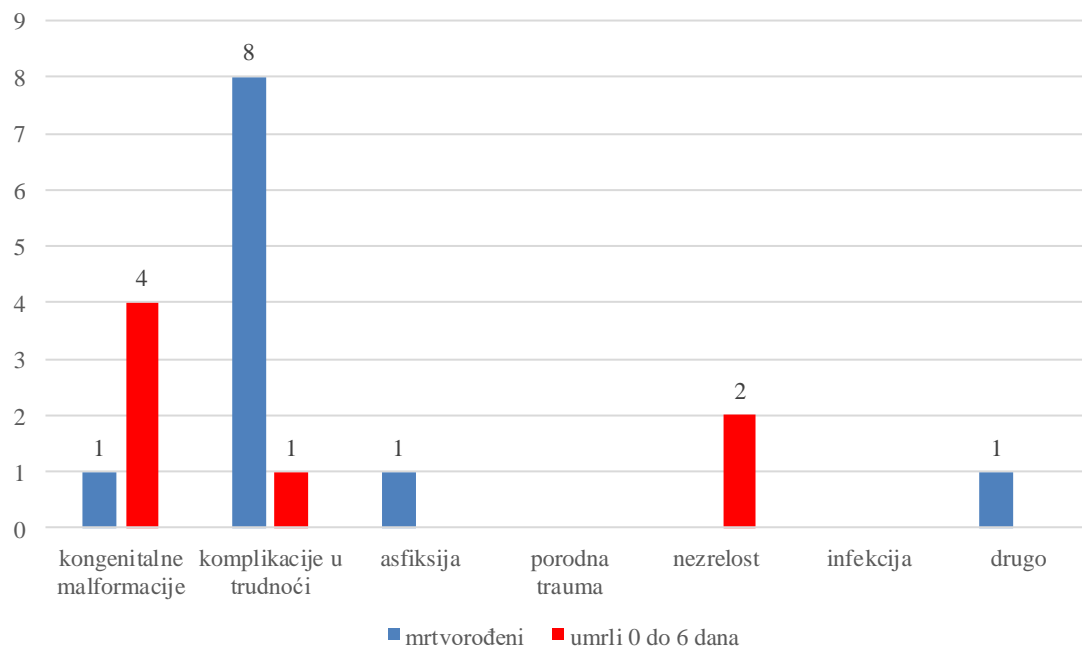
Perinatalna smrtnost predstavlja važan pokazatelj zdravstvene skrbi kao i utjecaja društvenih i gospodarskih prilika u nekoj zemlji ili nekom području. Od 2001. godine uveden je u Hrvatskoj novi obrazac prijave poroda te poseban obrazac za prijavu perinatalne smrti. Nova evidencija omogućava procjenu utjecaja medicinske skrbi na ishod – porod djeteta i stanje majke nakon poroda (broj kliničkih i ultrazvučnih pregleda u trudnoći; vrijeme prvog pregleda; način početka i završetka poroda; sudjelovanje medicinskog osoblja pri porodu itd.). Osim osnovnih medicinskih značajki koje mogu utjecati na ishod poroda na obrascu su i neke biološke (dob, antropometrijske mjere) i socijalne značajke (bračnost, obrazovanje, zanimanje, radni status, životne navike poput pušenja, uzimanja alkohola ili psihoaktivnih droga). Navedene značajke mogu se pratiti i prema zdravstvenim ustanovama odnosno prema tipu ustanove (klinička, županijska i izvanbolnička rodilišta) te utvrđene razlike između ustanova koristiti u poboljšanju kvalitete skrbi i perinatalnog ishoda.

Odabrani pokazatelji perinatalne skrbi prikazani su tablicama 1.-3. slikama 1.-5.

U 2019. godini u rodilištima Osječko-baranjske županije perinatalno je umrlo 18 djece, odnosno 11 mrtvorodenja i 7 umrle novorođenčadi u prvih 7 dana života. Od 11 mrtvorodenih 9 su bila iz jednoplodnih trudnoća i 2 iz blizanačkih trudnoća. Od 7 umrle novorođenčadi u prvih 7 dana života, svi su bili iz jednoplodnih trudnoća. (Tablica 1). Vodeći uzroci mrtvorodenja su poremećaji povezani s komplikacijama u trudnoći, najčešće povezane s patologijom posteljice ili pupkovine, infekcije i kongenitalne malformacije.

Vodeći uzroci ranih neonatalnih smrti su poremećaji povezani s komplikacijama u trudnoći, prematuritet i nezrelost i posljedičnim respiracijskim distresom ili intraventrikularnim krvarenjem i porodna asfiksija, te kongenitalne malformacije. (slika 6)

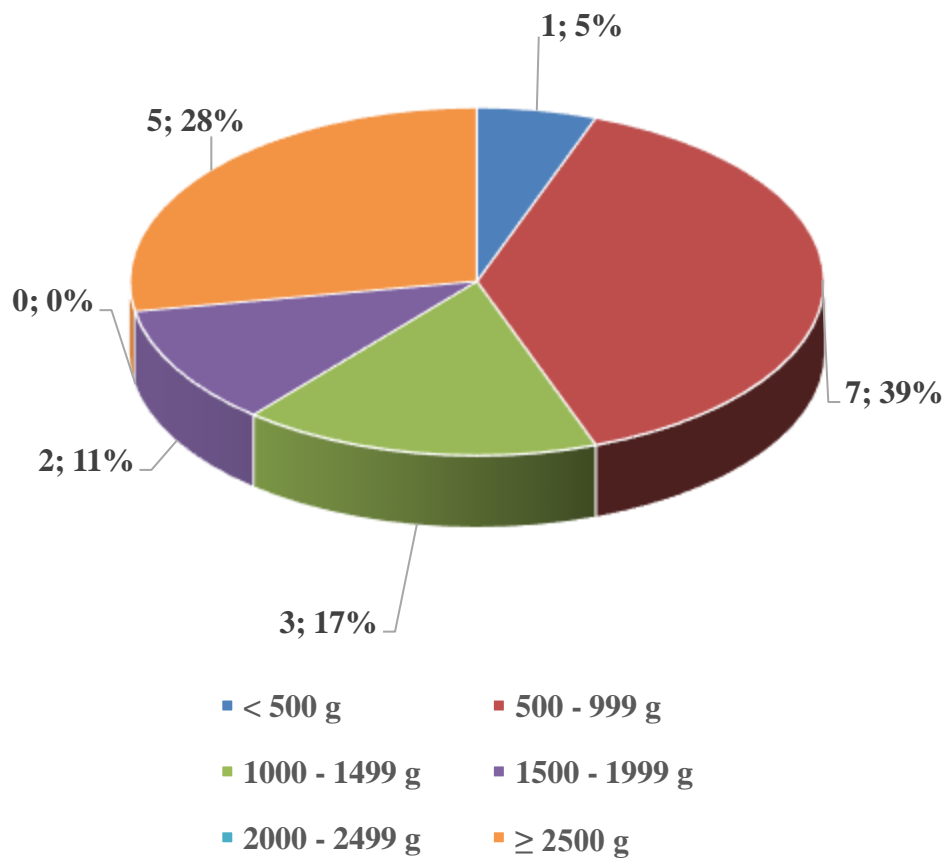
Slika 6.
PERINATALNO UMRLI PREMA UZROCIMA SMRTI U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019. GODINI

Izvor podataka: Prijava perinatalne smrti i List poroda, 2019

Slika 7.

UDIO PERINATALNO UMRLIH U RODILIŠTIMA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI 2019. GODINE
PREMA PORODNOJ TEŽINI

MATERNALNA SMRTNOST U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI U 2019.

U rodilištima u Osječko-baranjskoj županiji 2019. godine, kao ni u Hrvatskoj, nije umrla niti jedna žena od komplikacija u trudnoći, porođaju ili babinjama (MKB-10: O00-O99). (tablica 7)

Tablica 7.

MATERNALNA SMRTNOST U HRVATSKOJ I OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI 1997. – 2019*. GODINE

Godina <i>Year</i>	Hrvatska		Osječko-baranjska	
	broj umrlih majki <i>(Maternal deaths)</i>	Živorodeni <i>Live births</i>	broj umrlih majki <i>(Maternal deaths)</i>	Živorodeni <i>Live births</i>
1997	6	55501	2	4267
1998	3	47068	0	3514
1999	5	45179	2	3488
2000	3	43.746	0	3.280
2001	1	40.993	0	3.108
2002	4	40.094	0	2.998
2003	3	39.668	0	2.794
2004	3	40.307	1	2.804
2005	3	42.492	0	3.061
2006	4	41.446	1	2.928
2007	6	41.910	0	2.869
2008	3	43.753	0	2.991
2009	6	44.515	2	3.317
2010	4	43.361	0	2.856
2011	4	41.197	0	2.835
2012	3	41.771	0	2.919
2013	2	39.939	0	2.786
2014	1	39.566	0	2.789
2015	1	37.241	1	2.611
2016	1	37.493	1	2.445
2017	0	36.581	0	2.414
2018	0	37.277	0	2.375
2019*	0		0	2.315

Izvor: temeljem individualnih prijava poroda prikupljenih u rodilištima Hrvatske
*preliminarni rezultat za 2019. godinu

Pri korištenju podataka obavezno navesti izvor
- The users of this report are requested to quote the source of information